

رابطه اعتیاد به اینترنت با اختلالات روانی (اضطراب، استرس و افسردگی) و بهزیستی روانی

آرزو صحتی بزدی^۱، دکتر جعفر طالبیان شریف^۲

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی ارتباط بین اعتیاد به اینترنت ، اختلال های روانی (استرس، اضطراب و افسردگی) و بهزیستی روانی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه حکمت رضوی بود که تعداد آن ها برابر با ۳۰۳ نفر می باشد. با استفاده از جدول مورگان ۱۶۹ نفر به عنوان نمونه و به شیوه‌ی داوطلبانه در دسترس انتخاب گردید برای جمع اوری اطلاعات از پرسشنامه های استرس DASS21 و پرسشنامه بهزیستی روانشناسی ریف ، پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ استفاده شد و داده ها با روش آماری تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بین اعتیاد به اینترنت ، اختلال های روانی (استرس، اضطراب و افسردگی) و بهزیستی روانی رابطه معناداری وجود دارد ($p < 0.5$).

کلمات کلیدی: افسردگی، اضطراب، استرس، اعتیاد به اینترنت، بهزیستی روانی

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، موسسه آموزش عالی حکمت رضوی، مشهد، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ دکتری تخصصی، استادیار روانشناسی، موسسه آموزش عالی حکمت رضوی، مشهد، ایران

مقدمه

اینترنت یکی از ابزارهای پیشرفته فن آوری است که تشخیص اعتیادآور بودن آن از مصرف مفید بسیار دشوار است. گرچه راهنمای آماری تشخیص اختلالات روانی (DSM-IV) که توسط انجمن روانپژوهشکان آمریکا منتشر شده جهت شناسایی این اختلال مواردی را عنوان کرده است (فو^۳ و همکاران، ۲۰۱۰). با این وجود امروزه استفاده از اصطلاح اعتیاد به اینترنت به وفور توسط پژوهشگرانی چون کندل و یونگ دیده می‌شود (کندل^۴، ۲۰۰۶). رشد روزافزون و عوارض ناگواری که اعتیاد به اینترنت به همراه دارد باعث شده که از این اختلال به عنوان اعتیادی که سرآمد همه اعتیادهای رفتاری است یاد شود (داویس^۵ و همکاران، ۱۹۹۹)

در بین کاربران اینترنت، جوانان بیشترین استفاده را از آن دارند. نتایج پژوهش‌های انجام شده در ایالات متحده نشانگر آن است که استفاده از اینترنت در میان جوانان، بیش از هر گروه سنی دیگری است (بولن و هاره^۶، ۲۰۱۰). سایر یافته‌ها نیز نشان می‌دهد که اینترنت، از سال ۱۳۷۱ وارد ایران شد و طی سال‌های اخیر، تعداد کاربران آن ۲۵ برابر شده است. بر اساس آمار، در سال ۲۰۰۶، تعداد کاربران ایرانی ۱۱ میلیون نفر بوده اند که در سال ۲۰۱۰، این میزان به بیش از ۳۳ میلیون نفر رسیده است و رتبه اول را در بین کشورهای خاورمیانه کسب کرده است که در حال حاضر به ۳۶ میلیون نفر؛ یعنی تقریباً ۴۵ درصد جمعیت کشور می‌رسد که اغلب آنها را نوجوانان و جوانان تشکیل می‌دهند (طیوری و همکاران، ۱۳۹۳)

استفاده از اینترنت به عنوان ابزاری برای گریز از مشکلات، تخفیف احساس نالمیدی، اضطراب و افسردگی یا صرف وقت زیاد در اینترنت با هدف خاص یافتن دوستان مجازی به منظور رسیدن به امور خیالی و رویایی که درزندگی واقعی ممکن نیست، توسط عده‌ای از معتادین به اینترنت عاملی برای وابستگی به اینترنت است. کینگ^۷ در پژوهش خود، نشان داد افراد معتاد به اینترنت افرادی کمرو، خجالتی و تنها هستند که دچار افسردگی نیز می‌باشند (کینگ^۸، ۲۰۱۱). منطقی و همکارانش در مطالعه خود دریافتند که بین خلاصه‌های عاطفی در محیط خانواده و گرایش به چت‌روم‌ها،^۹ رابطه وجود دارد

³.Frod⁴.Kandell⁵.Davis⁶.Bullen, P. & Harre⁷. King⁸. King⁹.Internet Psychology

به طوری که غنای محیط عاطفی خانواده، روابط مثبت و موثر اولیاء با فرزندان، داشتن سنگ صبوری در خانه، درک شدن و فهمیده شدن جوان در منزل و نظایر آن، مانع خلاً عاطفی جوان و در نتیجه جست و جوی عاطفه توسط وی در محیط های مجازی از جمله چت می شود (کیم، ۲۰۰۶). در مطالعه علوی و همکاران که به بررسی ارتباط علائم روانپزشکی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه های شهر اصفهان پرداخته شده بود، نتایج حاکی از آن است که همبستگی مثبت و معناداری بین اختلالات روانپزشکی نظری افسردگی، اضطراب، خود بیمارانگاری، وسواس، حساسیت بین فردی، پرخاشگری، پارانویا، فوبیا و روانپریشی با اعتیاد به اینترنت وجود دارد (ویدیانتو^{۱۰}، ۲۰۰۴).

نتایج مطالعات نشان می دهد که استفاده مفرط از اینترنت دارای عواقب روانشناختی منفی همچون افسردگی، عزت نفس پایین و اضطراب میگردد و تجربه این حالت منجر به تجربه هیجان منفی می گردد. متعاقباً، این مسئله باعث افزایش رفتار اعتیادگونه جهت کاهش علائم و هیجان های منفی می گردد و این تسلسل در کل بهزیستی روانشناختی فرد را مختل می سازد (وان^{۱۱}، ۲۰۰۶).

دانشجویان به دلایل ذیل بیشتر از سایر افراد مستعد اعتیاد به اینترنت هستند: ۱- دانشگاه ها دسترسی آسان و نامحدود به اینترنت را فراهم می کنند ۲- دانشجویان جوان استقلال خارج از کنترل پدر و مادر را برای اولین بار در زندگی خود تجربه می کنند ۳- پیدا کردن دوستان جدید اغلب از طریق این شبکه انجام می شود ۴- اصرار بر استفاده از فن آوری های مدرن در جوانان بسیار قویتر از هر گروه سنی دیگری است ۵- استفاده از فضای مجازی؛ که خود ناهنجاری هایی را هم در پی داشته است، باعث شده که عده ای از دانشجویان بدین طریق خود را از فشارهای ناشی از وظایف دانشگاه و تکالیف و برگزاری آزمون رهایی دهنده (کائو^{۱۲}، ۲۰۱۱).

مطالعه سوابق و تحقیقات گذشته نشان می دهد که اعتیاد به اینترنت با متغیرهای متعددی زمینه ای و شخصیتی ارتباط دارد. با عنایت به اینکه دانشجویان با ورود به دانشگاه با تکنولوژی روز و علم کامپیوتر آشنا شده و شانش بیشتری پیدا میکنند که از اینترنت استفاده کنند، اما در صورت استفاده افراطی از اینترنت، احتمال ابتلا به اعتیاد اینترنت در آنها افزایش می یابد، لذا مطالعه حاضر در پس پاسخ به این سوال است که آیا بین اعتیاد به اینترنت با اختلالات روانی (اضطراب، افسردگی و استرس) با بهزیستی روانی در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه حکمت رضوی رابطه وجود دارد؟

روش تحقیق

پژوهش حاضر قصد بررسی ارتباط افسردگی، اضطراب و استرس با بهزیستی روانی و اعتیاد به اینترنت را دارد جز تحقیقات توصیفی از نوع همبستگی می باشد جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه حکمت رضوی که شامل

¹⁰. Widyanto

¹¹. Wan

¹². Cao

۳۰۳ نفر دانشجو می‌باشد تشکیل می‌دهد تعداد نمونه‌ی این پژوهش بر اساس جدول مورگان برابر با ۱۶۹ دانشجو است. روش نمونه‌گیری به شکل داوطلبانه در دسترس می‌باشد

ابزارهای تحقیق

۱-پرسشنامه‌ی اختلال‌های روانی(اضطراب، استرس و افسردگی)

مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و استرس (DASS) (این مقیاس‌ها از ۲۱ عبارت مرتبط با علائم عواطف منفی (افسردگی، اضطراب و استرس) تشکیل شده‌است. خرده مقیاس افسردگی شامل عباراتی است که خلق ناشاد، فقدان اعتماد به نفس، نامیدی، بی‌ارزش بودن زندگی، فقدان علاقه برای درگیری در امور، عدم لذت بردن از زندگی و فقدان انرژی و توانمندی را می‌سنجد . خرده مقیاس اضطراب دارای عباراتی است که می‌کوشد تا بیش انگیختگی فیزیولوژیک، ترس‌ها و اضطراب‌های موقعیتی را مورد ارزیابی قرار دهد و خرده مقیاس استرس عباراتی چون دشواری در دستیابی به آرامش، تنفس، تحریک پذیری و بی‌قراری را در برمی‌گیرد . لازم به ذکر است علائمی که در DASS مقیاس استرس را شکل می‌دهد شbahت بسیاری به علائم همراه با اختلال اضطراب منتشر دارد آزمودنی باید پس از خواندن هر عبارت، شدت (فرابانی) علامت مطرح شده در آن عبارت را که در طول هفته گذشته تجربه کرده است با استفاده از یک مقیاس ۴ درجه‌ای (بین صفر تا ۳ (درجه بندی کند. در این مقیاس ، عدد صفر به معنای آن است که آزمودنی علامت مطرح شده در عبارت مورد نظر را در طول هفته گذشته، اصلاً تجربه نکرده است؛ عدد ۱ به معنای آن است که علامت مذکور در طول هفته گذشته تا حدی تجربه شده است؛ عدد ۲ به معنای آن است که آزمودنی علامت مورد نظر را در طول هفته گذشته تا حد زیادی تجربه کرد ۵ و عدد ۳ به معنای آن است که آزمودنی علامت مورد نظر را در طول هفته گذشته خیلی زیاد تجربه کرده است. هر یک از سه مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس دارای ۷ پرسش است و نمره آزمودنی در هر یک از سه خرده مقیاس با جمع عبارات متعلق به کلیه عبارات آن خرده مقیاس حاصل می‌آید. میزان اعتبار این پرسشنامه برای سه خرده مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس به ترتیب برابر با ۰/۷۸، ۰/۸۷ و ۰/۸۰ به دست آمد. با توجه به اینکه همبستگی درون طبقه‌ای ۰/۰ و بالاتر را میتوان دال بر پایایی قابل قبول یک آزمون تفسیر کرد

۲-پرسشنامه بهزیستی روانی ریف (۱۹۸۹)

این مقیاس را ریف در سال (۱۹۸۹) ساخت و دارای ۶ عامل خودنمختاری، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی و پذیرش خود می‌باشد، ضمن اینکه مجموع نمرات این ۶ عامل به عنوان نمره کلی بهزیستی روانشناسی محاسبه می‌شود . این آزمون دریک پیوستار ۶ درجه‌ای از "کاملاً مخالفم" تا "کاملاً موافقم" (یک تا شش) پاسخ داده می‌شود . از بین کل سوالات ۴۴ سوال به طور مستقیم و ۴۰ سوال به شکل معکوس نمره گذاری می‌شوند (میکائیلی منیع، ۰/۷۴ و بالاتر را میتوان دال بر پایایی قابل قبول یک آزمون تفسیر کرد

(۱۳۸۹)

این مقیاس در آغاز بر روی یک نمونه ۳۲۱ نفری اجرا و ضریب هماهنگی بین مقیاس‌ها بین ۰/۸۶ تا ۰/۹۳ و ضریب پایایی بازآزمایی پس از شش هفته برروی نمونه ۱۱۷ نفری بین ۰/۸۱ تا ۰/۸۶ به دست آمد (بیانی. محمد کوچکی، بیانی، ۱۳۸۷) در ایران بیانی، کوچکی و بیانی، ۱۳۸۷ پایایی این مقیاس را مورد آزمون قرار دادند و همسانی درونی آن با بهره گیری از آلفای

کرونباخ، سنجیده شد. نتایج حاصل برای تسلط بر محیط ۰/۷۷، ارتباط مثبت با دیگران ۰/۷۸، رشد شخصی ۰/۷۰، پذیرش خود ۰/۷۱، هدفمندی در زندگی ۰/۷۰ و خودنمختاری ۰/۸۲ به دست آمد.

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ (۱۹۹۸)

این پرسشنامه در سال ۱۹۹۸ توسط کمبلی یانگ طراحی شده است. پرسشنامه اعتیاد به اینترنت، شامل ۲۰ سوال که برای بررسی اعتیاد به اینترنت افراد طراحی گردیده است و در مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (هرگز، به ندرت، گاهی، اغلب، همیشه) میباشد در مطالعه یانگ و همکاران (۱۹۹۸)، به نقل از علوی و همکاران (۱۳۸۹) اعتبار درونی پرسشنامه بالاتر از ۰/۹۲ ذکر شده و اعتبار به روش بازآزمایی نیز معنی دار گزارش شده است. در نمونه‌ی ایرانی علوی و همکاران (۱۳۸۹) روایی محتوایی و همگرا، بازآزمایی (۰/۸۲) و تنصیف (۰/۸۸) این پرسشنامه را قابل قبول ارزیابی کردند

یافته ها

یافته های جمعیت شناختی نشان می دهد که ۳۴/۹۱ درصد از پاسخگویان مرد و ۶۵/۰۸ درصد خانم می باشند. کمترین سن پاسخگویان ۲۴ سال و بیشترین ۳۲ سال می باشد. میانگین سنی ۲۶,۷۵ است. نتایج بررسی متغیرها نیز نشان می دهد که میانگین اعتیاد به اینترنت برابر با ۴۸,۹۹، اختلال های روانی برابر با ۲۸,۶۸ بهزیستی روان شناختی برابر با ۱۳۹,۶۹ می باشد. برای پاسخ دهی به سوال پژوهش از آزمون رگرسیون استفاده گردید:

مدل تحقیق

خطای انحراف تحمیل زده شده	تنظیم شده R مجدور	R مجدور	R
۱۸/۷۲	۰/۷۱۹	۰/۷۲۰	۰/۸۴۹

ازمون رگرسیون

آماره دوربین واتسون	Sig/	F	میانگین مجدورات	df	مجموع مجدورات	مدل
۱/۸۹	۰/۰۰۰	۴۲۷/۱۷	۱۶۵۶۰/۴۵۷	۲	۳۳۱۲۰/۹۱۵	رگرسیون
		۳۵۰/۷۲		۱۶۵	۱۲۸۷۱۵/۷۲	باقی مانده
				۱۶۷	۴۵۹۹۲۴/۸۷	کل

ازمون ضرایب رگرسیون

Sig	t	ضرایب استاندارد نشده شده	ضرایب استاندارد نشده	مدل
۰/۰۰۰	۷۱/۰۶	۳/۳۵	۲۳۸/۱۷	میزان ثابت

۰/۰۰۱	-۹/۰۷	-۰/۳۳۰	۰/۰۷۰	-۰/۶۴۰	اعتیاد به اینترنت
۰/۰۰۲	-۱۶/۳۶	-۰/۵۹۶	۰/۱۴۳	-۲/۳۴	اختلال های روانی

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون و با توجه به سطح معناداری (۰/۰۰۰) می توان بیان کرد که مدل معنادار است . بررسی ها نشان می دهد که اعتیاد به اینترنت و اختلال های روانی (استرس، اضطراب و افسردگی) بهزیستی روانی را پیش بینی می کند

بحث و نتیجه گیری

بر اساس نتایج حاصل از فرضیه اصلی می توان بیان کرد که اعتیاد به اینترنت و اختلال های روانی (استرس، اضطراب و افسردگی) بهزیستی روانی را پیش بینی می کند.. یافته های این پژوهش با تعدادی از پژوهش های انجام شده در گذشته همسو است که این موضوع در ادامه مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در واقع امروزه اعتیاد به اینترنت ^{۱۳} به عنوان یک اختلال روان شناختی در روان شناسی و پزشکی مطرح شده است. به طوری که متخصصان بالینی مواردی از این اختلال را در کلینیک های خود گزارش می کنند و این اختلال، به عنوان شکل جدیدی از اعتیاد در سال های اخیر توجه پژوهشگران را در حوزه روان شناسی، روان پزشکی، جامعه شناسی، و حوزه های علمی دیگر به خود جلب کرده است. اعتیاد به اینترنت مشکلی است که در جوامع و فرهنگ های مختلف به چشم می خورد. شیوع این مسئله باعث شده است که شناسایی علل، پیامدها و عوارض آن توسط محققان و متخصصان، پیگیری و مورد پژوهش قرار گیرد (ایمان، ۲۰۰۱). اعتیاد به اینترنت و کامپیوتر به عنوان یک مشکل بهداشتی اخیراً مورد توجه قرار گرفته است و جزء اختلالات روانی طبقه بندی شده است (امیچانی ^{۱۴}، ۲۰۰۳). کامپیوتر و نفوذ گستردگی ان در دنیای امروز باعث شده که هر کسی به نحوی با این تکنولوژی درگیر شده و با آن سروکار داشته باشد. این تقاضای فرازینده به تکنولوژی اینترنت برای بسیاری از افراد با مشکلات عده بهداشت روانی و ارتباطات اجتماعی ناسالم همراه بوده است. مسئله استفاده مفرط و آسیب شناسانه از این فناوری و اعتیاد به اینترنت، توجه روان شناسان و سایر محققین را به خود جلب کرده است(ین و همکاران، ۲۰۰۷)، بطوری که پژوهش های انجام گرفته در زمینه اعتیاد به اینترنت نتایجی را گزارش می کند تروئر ^{۱۵} ، کائو و همکاران ^{۱۶} ، یلویس و همکارانش ^{۱۷} همچنین پژوهشگران دیگر ، خاطر نشان کردند که استفاده مفرط از اینترنت، تأثیر سوئی روی بهداشت روانی افراد گذاشته است . این محققان هم چنین متذکر شدند افرادی که استفاده مفرط و آسیب شناسانه از اینترنت داشتند در مقایسه با افرادی که دارای چنین تجربه ای نداشتند، آسیب شناسی و مشکلات روانی بیشتری را نشان دادند (یلوولز ^{۱۸}

13. internet addiction

¹⁴ Amichai

15. Treuer

16. Cao et al.

¹⁷. Yellowlees et al.

¹⁸ Yellowlees

و همکاران، ۲۰۰۵). در واقع افزایش سطوح تجارب کار با اینترنت، با کاهش سطح بهداشت روانی ارتباط دارد (کیم و همکاران، ۲۰۰۶). اعتیاد به اینترنت یک پدیده جهانی با سطح و دامنه‌ی شیوع متفاوتی از ۵ تا ۲۵ درصد جمعیت دانشجویان آمریکا، چین، کره، انگلستان، استرالیا، تایوان، ژاپن، کشورهای اروپای شرقی و غربی است. هم چنین از نظر جنسیت برخی مطالعات نشان دادند که زنان نسبت به مردان تا دو برابر کمتر از خود اعتیاد به اینترنت را نشان داده‌اند (امیچائی^{۱۹}، ۲۰۰۳).

امیچائی هامبرگر و بن آرتزی^{۲۰} نشان دادند دانشجویانی که به صورت افراطی وابسته به اینترنت هستند از لحاظ بهداشت روانی، احساس تنهایی می‌کنند (امیچائی هامبرگر و بن آرتزی^{۲۱}). مطالعات انجام شده نشان دادند دانشجویانی که به اعتیاد اینترنت مبتلا هستند، در روابط اجتماعی مهارت‌های لازم را ندارند و از آسیب پذیری بالا و سلامت و بهداشت روانی پایین رنج می‌برند. کاپلان^{۲۲} در پژوهش‌های علمی خود به این نتیجه دست یافتند که دانشجویانی که به اینترنت مبتلا هستند، در مقایسه با دانشجویانی که اعتیاد به اینترنت ندارد، بهزیستی روانی و اجتماعی کمتری دارند (کاپلان، ۲۰۰۲). کائو و همکارانش، لی و همکاران، لین و همکاران به مقایسه ویژگیهای روان شناختی و اجتماعی دانشجویانی که استفاده مفرط از اینترنت داشتند، در مقابله سایر دانشجویان، پرداختند. نتایج پژوهش‌های آنها نشان داد که میزان افسردگی، اضطراب، افکار خود کشی، بیش فعالی، هراس، ترس اجتماعی، پرخاشگری و خشونت و رفتارهای ضد اجتماعی در دانشجویانی که به اعتیاد اینترنت مبتلا بودند از سایرین بیشتر بود (لین، ۲۰۰۷). فانگ^{۲۳}، جونز و مادن^{۲۴}، کرات و همکاران^{۲۵} در مطالعات خود خاطر نشان کردند که اعتیاد به اینترنت در دانشجویان باعث سردی روابط بین فردی، خانوادگی، دوستانه و اجتماعی شده و نیز باعث تغییر در هویت فردی و اجتماعی دانشجویان گردیده است (فانگ، ۲۰۰۲). در مطالعه علوی و همکاران که به بررسی ارتباط عالم روانپژوهشکی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه‌های شهر اصفهان پرداخته شده بود، نتایج حاکی از آن است که همبستگی مثبت و معناداری بین اختلالات روانپژوهشکی نظیر افسردگی، اضطراب، خود بیمارانگاری، وسواس، حساسیت بین فردی، پرخاشگری، پارانویا، فوبیا و روانپریشی و سه شاخص PST, PSDI, GSI با اعتیاد به اینترنت وجود دارد (فیوراواتنی^{۲۶} و همکاران، ۲۰۱۲).

¹⁹ Amichai

²⁰. Amichai Hamburger & Ben-Artzi

²¹ Amichai-Hamburger, Y., & Ben-Artzi

²². Caplan

²³. Fung

²⁴. Jones & Madden

²⁵. Kraut et al.

²⁶ Fioravanti

منابع

طبوری، امیر؛ میری، محمد رضا؛ بهشتی، داود؛ باری، الهه (۱۳۹۳). شیوع اعتیاد به اینترنت و ارتباط آن با اضطراب، استرس و افسردگی در دانش آموزان متوسط شهر بیرجند در سال ۱۳۹۳، مجله عملی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند.

- Amichai-Hamburger, Y., & Ben-Artzi, E. (2003). Loneliness and Internet use. *Computers in human behavior, 19*(1), 71-80...
- Berson, I. R., Berson, M. J., & Feron, J. M. (2002). Emerging risks of violence in the digital age: Lessons for educators from an online study of adolescent girls in the United States. *Journal of School Violence, 1*(2), 51-71.
- Cao, H., Sun, Y., Wan, Y., Hao, J., & Tao, F. (2011). Problematic Internet use in Chinese adolescents and its relation to psychosomatic symptoms and life satisfaction. *BMC public health, 11*(1), 802.
- Caplan, S. E. (2002). Problematic Internet use and psychosocial well-being: development of a theory-based cognitive-behavioral measurement instrument. *Computers in human behavior, 18*(5), 553-575.
- Davis, S., Smith, B. G., Rodrigue, K., & Pulvers, K. (1999). An examination of Internet usage on two college campuses. *College Student Journal, 33*(2), 257.
- Fioravanti, G., Dettore, D., & Casale, S. (2012). Adolescent Internet addiction: testing the association between self-esteem, the perception of Internet attributes, and preference for online social interactions. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 15*(6), 318-323.
- Fu, K. W., Chan, W. S., Wong, P. W., & Yip, P. S. (2010). Internet addiction: prevalence, discriminant validity and correlates among adolescents in Hong Kong. *The British Journal of Psychiatry, 196*(6), 486-492.
- Jafari, N., & Fatehizadeh, M. (2012). Investigation of the relationship between internet addiction and depression, anxiety, stress and social phobia among students in Isfahan University. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences, 17*(4), 1-9.
- Kandell, J. J. (1998). Internet addiction on campus: The vulnerability of college students. *Cyberpsychology & behavior, 1*(1), 11-17.
- Kim, K., Ryu, E., Chon, M. Y., Yeun, E. J., Choi, S. Y., Seo, J. S., & Nam, B. W. (2006). Internet addiction in Korean adolescents and its relation to depression and suicidal ideation: a questionnaire survey. *International journal of nursing studies, 43*(2), 185-192.
- Widyanto, L., & McMurran, M. (2004). The psychometric properties of the internet addiction test. *Cyberpsychology & behavior, 7*(4), 443-450.
- Yellowlees, P. M., & Marks, S. (2007). Problematic Internet use or Internet addiction?. *Computers in human behavior, 23*(3), 1447-1453.

Yen, J. Y., Ko, C. H., Yen, C. F., Wu, H. Y., & Yang, M. J. (2007). The comorbid psychiatric symptoms of Internet addiction: attention deficit and hyperactivity disorder (ADHD), depression, social phobia, and hostility. *Journal of adolescent health, 41*(1), 93-98.